

Normal Do?uma Yönelik Öz-Yeterlilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Normal Do?uma Yönelik Öz-Yeterlilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26480>

Özet

Normal Do?uma Yönelik Öz-Yeterlilik Ölçe?i, gebe kad?nlar?n vajinal do?um yapma yeteneklerine duyduklar? güven düzeyini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, gebelik sürecindeki kad?nlar?n do?um eylemi s?ras?ndaki a?r?, stres ve kontrol kayb? gibi zorluklarla ba?a ç?kma inançlar?n? de?erlendirmeyi hedefler. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, Ay?enur Kahraman taraf?ndan 2020 y?l?nda yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekte?tirilmi?tir.

Ölçek, toplam 9 maddeden olu?makta olup, bireyin do?um sürecine yönelik alg?lanan **öz-yeterlilik** düzeyini 11 puanlık bir Likert tipi derecelendirme sistemiyle belirlemektedir. Bu araç, gebelik takibi yapan sa?lık profesyonellerine, düşük do?um öz-yeterlili?ine sahip ve dolay?s?yla muhtemelen daha fazla müdahale veya sezaryen gerektirebilecek risk alt?ndaki gebeleri erken tespit etme imkanı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Normal do?um, **öz-yeterlilik**, do?um, gebelik, psikometri, alg?lanan yeterlilik, uyarlama **ölçek**, anne sa?l???.

Yazarlar

Ay?enur Kahraman (Türkçe Uyarlama).

Amaç

Ölçe?in temel amacı, hamile bireylerin do?um sürecine ilişkin psikolojik haz?rlıklar?n? ve öznel yeterlilik inançlar?n? geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu inançlar, do?um tercihleri, do?um deneyimi ve do?um sonuçlar? üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Yüksek öz-yeterlilik düzeyine sahip gebelerin, do?um korkusuyla daha etkili ba?a ç?kt??? ve daha olumlu **normal do?um** deneyimleri ya?ad??? varsayılmaktadır.

Türkçe adaptasyon çal??ması, orijinal olarak yabancı dilde geli?tirilmis? olan bu psikolojik araç? Türk kültürüne ve diline uygun hale getirerek, Türkiye'deki ebelik, hem?irelik ve psikoloji alan?ndaki ara?t?rmacılar?n kullan?m?na sunmayı amaçlam???tır. Bu sayede, Türkiye'deki gebelik popülasyonunda do?um öz-yeterlili?i üzerine yapılan müdahale çal??malar?n?n etkinli?i artırılabilir.

Yap?

Ölçek, **Albert Bandura**'nın Sosyal Bilişsel Teorisi çerçevesinde tanımlanan **öz-yeterlilik** (self-efficacy) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yapı, bireyin belirli bir sonucu elde etmek için gerekli eylemleri

ba?ar?l? bir ?ekilde ger?ekle?tirebilece?ine dair inanc?n? ifade eder. Normal do?uma yönelik öz-yeterlilik, özellikle do?um a?r?s?yla ba?a ç?kma, do?um sürecini yönetme ve do?umun getirdi?i fiziksel taleplere dayanma kapasitesine olan güveni kapsar.

Ölçe?in maddeleri, bireyin kendine olan güvenini do?rudan sorgulayarak, dü?ük öz-yeterlilik alg?s?n?n neden oldu?u kayg? ve korkuyu azaltmaya yönelik müdahalelerin hedeflenmesine olanak tan?r. Do?um öz-yeterlili?i, do?um korkusu ve do?um ?ekli (normal do?um veya sezaryen) aras?ndaki güçlü korelasyon nedeniyle klinik aç?dan kritik bir yap?d?r.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Kahraman, 2020), ölçe?in **geçerlik** analizlerine dair spesifik istatistiksel de?erler (örne?in, faktör yükleri veya do?rulay?c? faktör analizi sonuçlar?) kaynak içeri?inde belirtilmemi?tir. Ancak, uyarlama çal??malar?nda genellikle yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve ölçüt ba??nt?l? geçerlik yöntemleri kullan?l?r.

Yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen tek boyutlu veya çok boyutlu yap?y? do?rulayan faktör analizlerinin (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c?) yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Ayr?ca, çeviri sürecinde dilsel ve kültürel e?de?erli?in sa?lanmas?, geçerlik çal??malar?n?n ayr?lmaz bir parças?d?r.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizlerine ili?kin spesifik katsay?lar (örne?in, Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? veya test-tekrar test korelasyonu) kaynak metinde yer almamaktad?r. Ancak, psikometrik aç?dan kabul edilebilir bir ölçek olabilmesi için, Türkçe adaptasyon çal??mas?nda yüksek bir iç tutarl?l?k katsay?s?n?n (genellikle 0.70 veya üzeri) elde edilmi? olmas? beklenir.

Güvenirlik çal??mas?, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini (test-tekrar test güvenirlili?) ve maddelerinin ölçülmek istenen yap?yla ne derece uyumlu oldu?unu (iç tutarl?l?k) göstermelidir. Bu veriler, ölçe?in klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda stabil bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?inin kan?td?r.

Faktör Analizi

Normal Do?uma Yönelik Öz-Yeterlilik Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Kahraman, 2020), ölçe?in faktör yap?s?n?n incelenmesi kritik öneme sahiptir. Orijinal ölçe?in boyut say?s?n?n (ço?unlukla tek boyutlu oldu?u varsay?l?r) Türkçe formda da korunup korunmad???n? test etmek için faktör analizleri uygulanm???t?r.

Tipik olarak, uyarlama çal??malar?nda öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile madde

yüklerinin incelenmesi, ardından ise Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yapısının teorik modele uygunluğunun test edilmesi gerekmektedir. 9 maddelik kısa bir ölçek yapısı göz önüne alındığında, tek bir öz-yeterlilik boyutunu yansıtan güçlü bir faktör yapısının hedeflendiği tahmin edilmektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Language Available: Türkçe

Population Group: Gebeler (Hamile Kadınlar)

Age Group: Doğurganlık çağındaki yetişkin kadınlar

Population Details: Ölçek, normal doğum yapma potansiyeli olan gebelik sürecindeki kadınlara uygulanmak üzere tasarlanmıştır.

Test Methodology: Ölçek, bireyin normal doğum yapma yeteneğine olan güvenini 0'dan 10'a kadar derecelendirdiği 11 amaçlı bir yanıt formatı kullanır.

Madde Sayısı: 9 madde

Derecelendirme: 0 = Hiç güvenim yok, 10 = Kendime çok güvenirim

Bu ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir:

[normal-doguma-yonelik-oz-yeterlilik-olcegi-toad.pdf](#)

Anahtar Kelimeler

Doğum özgüveni, Bandura, psikolojik araç, gebelik psikolojisi, doğum korkusu, doğum eylemi, obstetrik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: kahramanayse122@gmail.com

Correspondence Address: Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat (Tezin sunulduğu kurum).

Ölçümler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? 2020 y?l?nda tamamlanm??t?r. Bu çal??ma, yay?mlanmam?? bir yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekte?tirildi?i için, ticari olmayan akademik kullan?mlar için genellikle izin gereklilikleri tezin yazar?n?n veya dan??man?n?n belirledi?i ko?ullara ba?l?d?r. Kullan?m öncesinde sorumlu yazar Ay?enur Kahraman ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçe?in kullan?m? için herhangi bir ücret bilgisi belirtilmemi?tir.

Kaynaklar

Kahraman, A. (2020). *Normal Do?uma Yönelik Öz-Yeterlilik Ölçe?inin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?*. Gaziosmanpa?a Üniversitesi, Tokat.

Normal Do?uma Yönelik Öz-Yeterlilik Ölçe?i Maddeleri

D?KKAT: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

9 madde

1-Kolay normal do?um yapma konusunda kendime güveniyorum.